

سال نظمیم : ۱۳۹۹

گلبات برنامه و سرفصل

دروس رشته

مرطالعات اسلامی زنان

طبع سه حوزه های علمی خواهران

فهرست:

۳	کلیات رشته
۴	عنوانین دروس
۵	تجزیه و ترکیب
۶	تفسیر قرآن ۱
۸	تفسیر قرآن ۲
۱۰	عقائد خاصه شیعه ۱
۱۱	عقائد خاصه شیعه ۲
۱۲	فقه عمومی ۱
۱۳	فقه عمومی ۲
۱۴	فقه عمومی ۳
۱۵	فقه عمومی ۴
۱۶	فقه تخصصی ۱
۱۷	فقه تخصصی ۲
۱۸	فقه تخصصی ۳
۱۹	فقه تخصصی ۴
۲۰	اصول فقه ۱
۲۲	اصول فقه ۲
۲۴	اصول فقه ۳
۲۵	اصول فقه ۴
۲۷	اصول فقه ۵
۲۸	اصول فقه ۶
۲۹	فلسفه فقه ۱
۳۱	فلسفه فقه ۲
۳۲	انسان در اسلام
۳۳	معارف بنیادین ۱
۳۵	معارف بنیادین ۲
۳۷	زن در اسلام
۳۹	خاتواده در اسلام
۴۰	زن در ادیان و مکاتب فلسفی
۴۱	جریان‌شناسی مطالعات زنان در جهان اسلام
۴۲	جریان‌شناسی فمینیسم
۴۳	مبانی و آثار فمینیسم ۱
۴۴	مبانی و آثار فمینیسم ۲
۴۵	مقدمه علم حقوق

۴۷	فلسفه حقوق با رویکرد اسلامی
۴۸	زن در نظام حقوقی ایران
۵۰	حقوق زن در اسلام و غرب
۵۲	جامعه شناسی جنسیت
۵۳	اخلاق جنسیتی
۵۴	جنسیت و تعلیم و تربیت
۵۵	روان‌شناسی اختلافی زن و مرد
۵۶	عربی معاصر
۵۷	زبان تخصصی ۱
۵۸	زبان تخصصی ۲
۵۹	روش تحقیق پیشرفتی
۶۰	کارورزی وارائه پژوهش ۱
۶۱	کارورزی وارائه پژوهش ۲
۶۲	پایان‌نامه
۶۳	مهارت‌های پژوهشگری
۶۴	مسئله‌یابی و منبع‌یابی
۶۵	طرح‌نامه‌نویسی
۶۶	فیش‌نویسی و پردازش اطلاعات
۶۷	شیوه تدوین پایان‌نامه
۶۸	مقاله نویسی
۶۹	روش نقد و تحلیل
۷۰	روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای
۷۱	روش‌شناسی مطالعات تطبیقی
۷۲	عنوان‌یاری جامع

با اسمه تعالی

کلیات رشته:

ماده ۱. عنوان:

عنوان رشته، سطح ۳ «مطالعات اسلامی زنان» (ویژه خواهران) می‌باشد.

ماده ۲. تعریف:

«سطح سه رشته‌ی مطالعات اسلامی زنان» پس از سطح دوآغاز می‌گردد. طلاب در این دوره، علاوه بر ارتقاء سطح علمی فقه، اصول فقه، عقائد و تفسیر با مجموعه‌ای از مباحث مرتبط با حوزه مطالعات زنان از منظر اسلام آشنا و توانائی پاسخگویی به نیازهای مربوط و تدریس متون و تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی با مکاتب غرب را پیدا می‌کنند و در پایان موفق به دریافت دانشنامه این رشته می‌شوند.

ماده ۳. اهداف:

۱. تعمیق شناخت نسبت به مبانی اعتقادات اسلامی
۲. پرورش کارشناسان اسلامی واجد صلاحیت در حوزه مطالعات زنان برای ارائه‌ی مشاوره‌ی علمی به نهادها در مباحث زن؛
۳. تبیین و توصیف نگاه جامع اسلام به زن؛
۴. افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی و نقد و زمینه‌سازی جهت تأثیف و ترجمه در حوزه مطالعات زنان؛
۵. ایجاد توان تدریس مباحث مرتبط با موضوع زن در سطوح پایین‌تر؛
۶. افزایش توان پاسخگویی به شباهات و پرسش‌های رایج در موضوع زن؛
۷. ایجاد توانایی تبلیغ دیدگاه اسلامی و تأثیرگذاری فرهنگی در حوزه مطالعات زنان.

ماده ۴. سیاست‌ها:

۱. توجه به ویژگی‌ها و مسئولیت‌های بانوان در برنامه‌ریزی آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
۲. تأکید بر آموزش مباحث زنان با توجه به مبانی اعتقادی و اخلاقی اسلام (به منظور تحقق اهداف اسلام در حوزه زنان)؛
۳. تأکید بر اصالت خانواده از دیدگاه اسلامی و نقش محوری زن در تحکیم آن؛
۴. توجه به مسئولیت‌ها و کارکردهای جنسیتی زن در حوزه فرهنگی و اجتماعی؛
۵. تأکید بر شناسایی استعدادهای برتر در زمینه‌های پژوهش، تدریس، مدیریت، تبلیغ و مشاوره تخصصی در حوزه زنان؛
۶. توجه خاص به تأثیرگذاری مفاهیم و نظریه‌های اسلامی و غیر اسلامی در توصیفات، تحلیل‌ها، آسیب‌شناسی‌ها و نظریه‌پردازی‌ها در حوزه مطالعات زنان.

ماده ۵. ضرورت:

۱. مواجهه عالمانه با امواج فکری فمینیستی و التقاطی؛
۲. نیاز رو به رشد نظام اسلامی به زنان آشنا با مباحث جنسیتی در مدیریت‌های فرهنگی و حوزه‌های کارشناسی؛
۳. پاسخگویی به پرسش‌های نوپدید در حوزه زن و خانواده؛
۴. نیاز حوزه‌های علمی به اساتید زن در حوزه مسائل زنان؛
۵. کشف و تبیین علمی جایگاه زن و خانواده در اندیشه اسلام؛
۶. ارائه الگوی زندگی جامع؛ کامل و فراگیر از حضور زن با تحفظ بر ویژگی‌های جنسیتی.

عنوان دروس:

عنوان دروس	ردیف	واحد	اهداف
تجزیه و ترکیب	۱	۲	تقویت توان به کارگیری قواعد صرف و نحو
تفسیر قرآن ۲۹۱	۲	۴	آشنایی با دیدگاه مفسران ذیل آیات ناظر به زن و خانواده
عقائد خاصه شیعه ۲۹۱	۳	۴	تبیین استدلالی مباحث امامت و مباحثی مانند انتظار، تقیه، بداء، رجعت، توسل و شفاعت
فقه عمومی ۱ تا ۴	۴	۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
فقه تخصصی ۱ تا ۴	۵	۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه در حوزه مطالعات زنان و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
اصول فقه ۱ تا ۴	۶	۸	شناخت مباحث مهم اصولی
اصول فقه ۵ و ۶	۷	۴	شناخت مسائل مهم اصولی
فلسفه فقه ۲ و ۱	۸	۴	تبیین مبانی، مبادی و پیش‌فرض‌های علم فقه و اجتهاد با تأکید بر حل شباهات جدیدی که کارآمدی و مشروعیت آنها را با چالش مواجه می‌سازد و در اصول فقه و علم کلام به صورت متعارف مورد بحث قرار نمی‌گیرد
انسان در اسلام	۹	۲	شناخت ابعاد و قوای وجودی انسان از دیدگاه اسلام با رویکرد تطبیقی
معارف بنیادین دین ۲۹۱	۱۰	۴	شناخت استدلالی مباحث خداشناسی (ذات، صفات فعلیه و ذاتیه، مرتبط فعل الهی)، نبوت (ضرورت، ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات، نبوت و خانمیت پیامبر اسلام) و معاد (حقیقت مرگ، عالم بزرخ، قیامت و ویژگی‌های آن)
زن در اسلام	۱۱	۳	شناخت مبانی نظری و اصول حاکم بر نظام شخصیت زن از دیدگاه قرآن، سنت و عقل
خانواده در اسلام	۱۲	۳	تبیین جایگاه، الگوهای، ساختار، کارکردها، آسیب‌ها و تحولات خانواده و بیان الگوی ازدواج، روابط خانوادگی و نیز نقش زن در خانواده از دیدگاه اسلام
زن در ادیان و مکاتب فلسفی	۱۳	۲	شناخت و بررسی نگاه ادیان زنده و مکاتب مهم به شخصیت زن و تفاوت‌های تکوینی و تشریعی زن و مرد
جريدة اسلام مطالعات زنان در جهان	۱۴	۲	بررسی، تبیین، تحلیل دیدگاه اندیشمندان جهان اسلام درباره شخصیت، جایگاه و مباحث مربوط به زنان
جريدة اسلام فمینیسم	۱۵	۲	شناخت و بررسی گرایش‌ها و جریان‌های اجتماعی فمینیستی به ویژه در ایران با نگاهی به فمینیسم اسلامی
مبانی و آثار فمینیسم ۲۹۱	۱۶	۴	بررسی و نقد پیش‌فرض‌ها و مبانی فکری فمینیسم همراه با بررسی آثار و مظاهر آن
مقدمه‌ی علم حقوق	۱۷	۲	شناخت مفهوم، موضوع، هدف، روش، اصطلاحات و مسائل علم حقوق و مکاتب و نظام‌های رایج حقوقی جهان
فلسفه حقوق با رویکرد اسلامی	۱۸	۱	تبیین مبانی، مبادی و پیش‌فرض‌های نظام حقوقی اسلام به صورت تلفیقی
زن در نظام حقوقی ایران	۱۹	۲	شناخت تفاوت‌های حقوقی زن و مرد در نظام حقوقی ایران در مباحثی مانند نکاح، طلاق، ارث، دیه، شهادت، مناسبات اجتماعی و مالکیت با ذکر تحولات حقوقی مرتبط
حقوق زن در اسلام و غرب	۲۰	۳	بررسی مقایسه‌ای حقوق زن در نظام‌های حاکم بر غرب با نظام اسلامی با نگاهی به استاد بین‌المللی
جامعه‌شناسی جنسیت	۲۱	۲	بررسی و نقد دیدگاه جامعه‌شناسان درباره نقش جنسیت در روابط اجتماعی و رابطه‌ان با اقدام، اشتغال، حقوق، سیاست، اقتصاد، مالکیت، فرهنگ، رسانه، جرم و آسیب‌های اجتماعی
اخلاق جنسیتی	۲۲	۲	شناخت و تبیین دیدگاه اسلام درباره تفاوت زن و مرد از ارزش‌ها، صفات و داوری‌های اخلاقی
جنسیت و تعلیم و تربیت	۲۳	۲	شناخت و تبیین دیدگاه اسلام درباره تفاوت زن و مرد در روش، محدوده و نظام تعلیم و تربیت
روان‌شناسی اختلافی زن و مرد	۲۴	۲	شناخت ویژگی‌ها، تفاوت‌ها و نیازهای روان‌شناسی زن و مرد به منظور کسب سلامت روانی و پرهیز از اختلالات روانی و در نتیجه تأمین زندگی با نشاط و سالم
عربی معاصر	۲۵	۲	ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی در رشته مطالعات زنان
زبان تخصصی ۲۹۱	۲۶	۴	ایجاد توان فهم متون تخصصی در رشته مطالعات زنان
روش تحقیق پیشرفته	۲۷	۲	آشنایی با روش‌های پژوهش در حوزه مسائل زن و خانواده و کیفیت بهره‌برداری از منابع
کارورزی و ارائه پژوهش ۲۹۱	۲۸	۲	کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش‌های حوزه مطالعات زنان، و ارائه نتایج آن
پایان نامه	۲۹	۴	ارائه پژوهشی جامع همراه با تحلیل، نقد، بررسی و تبیغ کافی در یکی از موضوعات مطالعات زنان
جمع واحد		۱۰۲	

تجزیه و ترکیب

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۱۰۱

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: تقویت توان به کارگیری قواعد صرف و نحو

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (تجزیه و ترکیب صفحاتی - با تعیین استاد - از قرآن کریم، نهج البلاغه یا عبارات مشکل) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.
امتحان پایانی از متنی غیر از متن داده شده در کار عملی طلاب باشد.

سرفصل:

- اهمیت تجزیه و ترکیب
- مفهوم شناسی تجزیه و بیان عناصر موثر در تجزیه فعل، اسم معرف، اسم مبني و حرف
- مفهوم شناسی ترکیب و بیان عناصر موثر در ترکیب کلمه و جمله
- اقسام ترکیب (موضوعی و غیر موضوعی، جدولی و غیر جدولی (تشريحی)، یک وجهی و چند وجهی)

متن درسی: —————

توضیحات: شایسته است اساتید محترم ابتدا در ۳ یا ۴ جلسه چهار بند فوق را یادآوری نموده و بعد برای هر جلسه آیاتی از قرآن، ناظر به مباحث زنان را مشخص کرده و از همه طلاب می خواهند که آن را تجزیه و ترکیب و ترجمه نمایند و در کلاس از آنها سوال نموده و کار عملی آنها را ارزیابی می کنند.

منابع:

١. الجدول فی اعراب القرآن و صرفه و بیانه مع فوائد نحویه هامه، محمود صافی
٢. اعراب القرآن الكريم و بیانه، محیی الدین الدرویش
٣. اعراب القرآن، المنسوب الى ابراهیم بن سری الزجاج، تحقيق و دراسه: ابراهیم الایباری
٤. الكشاف عن حقایق التنزيل و عيون الأقوایل فی وجوه التأویل، جارالله زمخشری
٥. جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی

تفسیر قرآن ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۲۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با دیدگاه مفسران در خصوص آیات ناظر به زن و خانواده

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• کلیات

➢ جنسیت و زبان قرآن

➢ سبک های تفسیری

➢ مساله شدن زن برای مفسران

• خلقت زن در قرآن

➢ خلقت مستقل حوا یا خلقت از بدن آدم و دلالت های آن [بررسی آیات نساء (۱)، اعراف (۱۸۹)، زمر (۶)]

➢ تأخیر یا همزمانی خلقت و دلالت های آن [بقره (۳۰ به بعد)]

• جایگاه انسانی و معنوی زن در قرآن

➢ کمالات معنوی و درجات بهشتی زن در قرآن^۱ [آل عمران (۱۹۵)، نساء (۱۲۴)، توبه (۷۱)، رعد (۲۳)، نحل (۹۷)،

احزاب (۳۵)، یسی (۵۶) غافر (۴۰)، فتح (۵)، حدید (۱۲)، تحریم (۱۱)]

➢ هدف مشترک، دشمن مشترک، مسئولیت مشترک (مثل امر به معروف و نهی از منکر) و ارزش های مشترک

➢ زنان اسوه [تحریم / ۱۱ و ۱۲، آل عمران / ۶۱، احزاب / ۳۳]

• تفاوت های زن و مرد در قرآن

➢ تفاوت های تکوینی: [بقره (۲۸۲)، نساء (۳۴)، زخرف (۱۸)]

➢ تفاوت در نقش ها و حقوق

▪ سرپرستی خانواده [نساء (۳۴)]

▪ ارث

▪ قصاص

▪ شهادت [بقره (۲۸۲)]

▪ چند همسری

متن درسی: ---

توضیحات:

- ۱ - روش بحث در طرح شباهات ابتدا تقریب شبیه سپس پاسخ منابع اصلی تسنن و اشکالات آن و سپس پاسخ منابع شیعی و احياناً اضافاتی از نویسنده یا استاد است.
- ۲ - روش مقایسه‌ای میان قرآن و کتاب مقدس در موارد مثل آیات مربوط به خلقت زن و عادت ماهیانه می‌تواند نگاه مترقیانه اسلام به زن را بهتر تبیین نماید.
- ۳ - آیات ذکر شده از باب نمونه است.

منابع :

۱. تفسیر المیزان، سیدمحمد حسین طباطبائی
۲. مجمع‌البیان، فضل بن حسن طبرسی
۳. البرهان فی تفسیر القرآن، سیدهاشم بحرانی (یا صافی، ملامحسن فیض کاشانی یا منهج الصادقین، ملافتح الله کاشانی)
۴. کشاف، جارالله زمخشri
۵. درالمنشور، سیوطی

تفسیر قرآن ۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۲۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با دیدگاه مفسران در خصوص آیات ناظر به زن و خانواده
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- تفاوت‌های زن و مرد در قرآن
  - بررسی شباهات مربوط به شخصیت زن
  - برتی پسر بر دختر [آل عمران (۳۶)، اسراء (۴۰) صافات (۱۴۹)، زخرف (۱۶)، طور (۳۹)، نجم (۲۰، ۲۱)]
  - کید زنان [یوسف (۲۸)]
  - حرث بودن زن [بقره (۲۲۳)]
  - اغوای آدم توسط حوا
  - درجه و فضیلت مردان [بقره (۲۲۸)، نساء (۳۴)]
  - طفیلی بودن زن [اعراف (۱۸۹)، روم (۲۱)]
- خانواده و روابط خانوادگی
  - ازدواج
  - رابطه مادر و فرزند [بقره (۲۳۳)]
  - رابطه زن و شوهر [نساء (۱۹ و ۳۴ و ۳۵)]
  - طلاق [بقره (۲۲۸ و ۲۳۱)]
- زن در اجتماع
  - پوشش و حجاب
  - روابط زن و مرد
  - ازدواج موقت
- بخش پایانی: نگاه کلی قرآن به زن

متن درسی: ----

توضیحات:

- ۱ - روش بحث در طرح شباهات ابتدا تقریب شبیه سپس پاسخ منابع اصلی تسنن و اشکالات آن و سپس پاسخ منابع شیعی و احیاناً اضافاتی از نویسنده یا استاد است.
- ۲ - روش مقایسه ای میان قرآن و کتاب مقدس در موارد مثل آیات مربوط به خلقت زن و عادت ماهیانه می تواند نگاه مترقیانه اسلام به زن را بهتر تبیین نماید.
- ۳ - آیات ذکر شده از باب نمونه است.

منابع :

١. تفاسير الميزان، سيدمحمد حسين طباطبائي
٢. مجمعالبيان، فضل بن حسن طبرسى
٣. البرهان فى تفسير القرآن، سيدهاشم بحرانى (يا صافى، ملامحسن فيض كاشانى يا منهجه الصادقين، ملفتح الله كاشانى)
٤. كشاف، جارالله زمخشري
٥. درالمنشور، سیوطى

مجالعات اسلامی زبان

عقائد خاصه شیعه ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۶۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: پاسخگویی به برخی از شباهات در زمینه عقائد خاص شیعه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- جایگاه امامت (ولایت و ضرورت وجود امام، عصمت امام، علم امام)
- اهل بیت (مقام مرجعیت علمی، محبت و مودت آنان و عزاداری برای آنها)
- غیبت، فلسفه و حکمت آن، انتظار، فوائد و آثار آن
- غیبت (غیبت صغیری و کبری، رهبری امت در عصر غیبت)
- شباهات پیرامون مهدویت

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصة بالشیعه الامامیه، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. آئین و هابیت؛ آیت الله سبحانی تبریزی
۲. الشیعه فی موکب التاریخ: دراسة موضوعیة فی منشأ الشیعه فی ضوء الكتاب و السنّة و التاریخ؛ آیت الله سبحانی
۳. اضواء علی عقائد الشیعه الامامیه و تاریخهم؛ جعفر سبحانی تبریزی
۴. الفوائد البهیة فی شرح العقائد الامامیه؛ محمدجمیل حمود
۵. نفحاتالازھار فی خلاصه عیقاتالانوار للعلم الحجه؛ آیهاللهالسید حامدحسین الكھنوی؛ علی حسینی میلانی
۶. المراجعت: رسائل متبدلة بین العلمین؛ «سلیم البشّری و شرف الدین العاملی»؛ عبدالحسین شرف الدین
۷. النص والاجتهاد؛ عبدالحسین شرف الدین

عقائد خاصه شيعه ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۶۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: پاسخگویی به برخی از شباهات در زمینه عقائد خاص شیعه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- توحید عبادی و شباهات مربوط به آن (سجده بر مهر، توسل، شفاعت، زیارت قبور معصومین، لمس و بوسیدن ضریح آنها، و استشفاء به تربت امام حسین علیه السلام):
  - بداع;
  - تقیه;
  - رجعت;
  - غلو;
  - مرجعیت و اجتهاد;
  - اتحاد امت اسلامی;
  - عداله صحابی;

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصة بالشیعه الامامیه، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. آئین وهابیت، جعفر سبحانی تبریزی.
۲. الشیعه فی موكب التاریخ: دراسة موضوعیة فی منشاء الشیعه فی ضوا الكتاب و السنّة و التاریخ، جعفر سبحانی.
۳. اضواء علی عقائد الشیعه الامامیه و تاریخهم، جعفر سبحانی تبریزی.
۴. الفوائد البهیة فی شرح عقائد الامامیه، محمد جمیل حمود.
۵. نفحات الاذھار فی خلاصه عبقات الانوار لعلم الحجۃ، سید حامد حسین کھنوی، تلخیص و ترجمه: علی حسینی میلانی.
۶. المراجعات: رسائل متبادلہ بین العلمین سلیمان البشیری و شرف الدین عاملی.
۷. النص و الاجتهاد، عبدالحسین شرف الدین ترجمه (با عنوان اجتهاد در مقابل نص): علی دوانی.

فقه عمومی ۱

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• کتاب متاجر

- تقسیم تجارت به حرام، مکروه و مباح
- عقد البيع و آدابه
- شرایط متعاقدين و عوضین
- الصرف
- السلف
- اقسام البيع (مساومه، مرابحة، مواضعه، توليه)
- الربا

متن درسی: الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعۃ الدمشقیۃ، شھید ثانی

منابع:

۱. دروس تمھیدیۃ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی
۲. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الإمام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنية

فقه عمومی ۲

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• متاجر

► ۱ - الخيارات

► ۲ - احکام البيع

• اجراء

• جهاد

• امر به معروف

متن درسی: الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعۃ الدمشقیۃ، شھید ثانی

منابع:

۱. دروس تمھیدیۃ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی
۲. مسالک الافہام إلی تدقیق شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الإمام الصادق علیه السلام، محمد جواد معنیه

فقه عمومی ۳

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۳

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- ارت
- حدود
- قصاص
- دیات

متن درسی: دروس تمہیدیة فی الفقه الاستدلالي، باقر ایروانی

منابع:

١. الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعۃ الدمشقیۃ، شھید ثانی
٢. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
٣. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
٤. فقه الامام الصادق علیہ السلام، محمد جواد مغنية

فقه عمومی ٤

تعداد واحد: ٣

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ٣٠٦١٣٠٤

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ١٥ نمره به امتحان پایانی، ٢ نمره به فعالیت کلاسی و ٣ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

صرفصل:

• نکاح

- مقدمات النکاح
- عقد النکاح
- المحرمات
- نکاح المتعة
- المهر

متن درسی: الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعہ الدمشقیہ، شھید ثانی

منابع:

٥. دروس تمھیدیۃ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی
٦. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
٧. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
٨. فقه الامام الصادق علیہ السلام، محمد جواد مغنية

فقه تخصصی ۱

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۵

پیش نیاز: فقه عمومی ۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه در حوزه مطالعات زنان و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• نکاح

- العيوب
- القسم و النشوذ و الشقاق
- ملحقات (الاولاد، النفقات)

• الطلاق

- اركان طلاق
- اقسام طلاق
- عذر
- احكام طلاق

• الخلع و المبارأة

متن درسی: الروضۃ البھیۃ فی شریح اللمعہ الدمشقیۃ، شھید ثانی

منابع:

۱. دروس تمھیدیۃ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی
۲. مسالک الافھام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد معنیہ

فقه تخصصی ۲

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۶

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه در حوزه مطالعات زنان و آشنايی با روش های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- الظهار
- الايلاء
- اللعان
- القضاء
- الشهادات
- الدماء الثلاثة

۱- الحيض ۲- الاستحاضة ۳- النفاس

متن درسی: برای کتاب های الظهار، الايلاء، اللعان، القضاء و الشهادات: الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعہ الدمشقیہ، شھید ثانی

متن درسی برای الدماء الثلاثة: دروس تمھیدیۃ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

منابع :

۱. مسالک الافهام إلى تبيیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۲. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۳. فقه الإمام الصادق علیه السلام، محمد جواد معنیه

فقه تخصصی ۳

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۷

پیش نیاز: فقه عمومی ۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه در حوزه مطالعات زنان و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- قاعده لا ضرر
- قاعده لا حرج
- قاعده الغرور
- قاعده الفراش

متن درسی: دروس تمھیدیة فی القواعد الفقهیة، باقر ایروانی

منابع:

۱. القواعد الفقهية، مکارم شیرازی
۲. مائة قاعدة فقهية، سید محمد کاظم مصطفوی
۳. القواعد الفقهية، فاضل لنکرانی
۴. القواعد الفقهية، سید محمد حسن بجنوردی

فقه تخصصی ٤

شناسه درس: ٣٠٦١٣٠٨

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ٣

پیش نیاز: فقه تخصصی ٣

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فقه در حوزه مطالعات زنان و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ١٥ نمره به امتحان پایانی، ٢ نمره به فعالیت کلاسی و ٣ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- القول في نفقة الزوجة
- لا يجوز النظر إلى الأجنبية و لا للمرأة النظر إلى الأجنبية من غير ضرورة
- الحضانة
- حرمة أم الموطوءة و بناتها على واطئ المرأة بالعقد الصحيح

متن درسی: ---

متون محوری:

١. مسالك الافهم، (شهید ثانی) ج، ٨، ص ٤٣٨ تا ص ٤٣٨ (القول في نفقة الزوجة)
٢. موسوعة الإمام الخوئي، ج، ٣٢، ص ٣٦ تا ص ٥١، م ٣١ (لا يجوز النظر إلى الأجنبية و لا للمرأة النظر إلى الأجنبية من غير ضرورة)
٣. جواهر الكلام، ج، ٣١، ص ٢٨٣ تا ص ٣٠١ (الحضانة)
٤. الحدائق الناضرة، ج، ٢٣، ص ٤٤٥ تا ص ٤٦٠ (حرمة أم الموطوءة و بناتها على واطئ المرأة بالعقد الصحيح)

منابع: ---

اصول فقه ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۴۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی و مورد نیاز این رشته

ارزشیابی: ۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

- الحكم الشرعي و تقسيماته
  - الاحكام التكليفيه و الوضعيه
  - شمول الحكم للعالم و الجاهل
  - الحكم الواقعى و الظاهرى
  - شبكات حول الحكم الظاهرى و حلها
  - الامارات و الاصل
  - التنافى بين الاحكام الظاهرية
  - القضية الحقيقية و الخارجية للاحكم
- حجية القطع
  - حجية القطع
  - العلم الاجمالى
  - حجية القطع غير المصيب و حكم التجربى
- مبادىء عامة
  - تأسيس الاصل عند الشك فى الحجية
  - مقدار ما يثبت بدليل الحجية
  - تبعية الدلالة الالتراميه للدلالة المطابقية
  - وفاء الدليل بدور القطع الطريقي و الموضوعى
  - اثبات الامارة لجواز الاسناد
  - ابطال طرقية الدليل
- الدليل الشرعي اللفظى
  - الامر او ادوات الطلب

متن درسی: دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة شهید سید محمد باقر صدر

محدوده: ۲۷ درس شامل : درس های ۳ تا ۱۶ و ۲۲ تا ۲۴ (از الحكم الشرعي و تقسيماته تا الدليل الشرعي اللفظی – از الامر و ادوات الطلب تا الاطلاق و اسم الجنس)

منابع:

١. کفایه الاصول، مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
٢. فرائد الاصول (الرسائل)، مرحوم شیخ انصاری
٣. اصول الفقه، مرحوم مظفر
٤. تهذیب الاصول، مرحوم امام خمینی
٥. المحسول، آیت الله جعفر سبحانی
٦. درر الفوائد، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
٧. اجود التقریرات، مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)
٨. مصباح الاصول، مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحاث مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
٩. معالم الاصول، مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
١٠. بحوث فی علم الاصول، آیت الله سید محمود شاهروودی (تقریر ابحاث خارج اصول شهید صدر)

مطالعات اسلامی زبان

اصول فقه ۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۴۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی و مورد نیاز این رشته

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

- الدليل الشرعي اللفظي
  - الاطلاق و اسم الجنس
  - احترازية القيود و قرينة الحكم
  - ادوات العموم
  - المفاهيم
  - مفهوم الشرط
  - مفهوم الوصف
  - مفهوم الغاية
  - مفهوم الاستثناء
  - مفهوم الحصر
- الدليل الشرعي غير اللفظي
  - التواتر
  - الاجماع
  - الشهادة
- وسائل الاثبات الوجданى
  - التواتر
  - الاجماع
  - الشهادة

متن درسی: دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة شهید سید محمد باقر صدر

محدوده: ۱۹ درس شامل : از درس ۲۵ تا ابتدای درس ۴۵ از جلد اول (از الاطلاق و اسم الجنس تا ابتدای وسائل الاثبات التعبدی)

منابع:

۱. کفایه الاصول، مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه، مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول، مرحوم امام خمینی
۵. المحصول، آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقریرات، مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)

٨. مصباح الاصول، مرحوم سيد محمد بهسودى (تقرير ابحاث مرحوم سيد ابوالقاسم خوبي)
٩. معالم الاصول، مرحوم شيخ حسن «فرزند مرحوم شهيد ثانى» و شروح آن
١٠. بحوث فى علم الاصول، آيت الله سيد محمود شاهرودى (تقرير ابحاث خارج اصول شهيد صدر

معالجات اسلامی رسانی

أصول فقه ۳

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۴۰۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی و مورد نیاز این رشته

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

• وسائل الابيات التعبدي

- فی اثبات اصل حجیة الاخبار
- فی تحديد دائرة حجیة الاخبار
- قاعدة التسامح فی ادلہ السنن

• حجیة الظهور

- اقسام الدلالة
- تشخيص موضوع الحجیة
- الظهور الذاتی و الظهور الموضوعی
- التفصیلات فی الحجیة
- الخلط بین الظهور و الحجیة
- الظهور التضمنی

متن درسی: دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة، شهید سید محمد باقر صدر

محدود ۵: ۱۲ درس شامل: درس های ۴۵ تا ۵۷ (از وسائل الابيات التعبدي تا ابتدای الدلیل العقلی)

منابع:

۱. کفایة الاصول، مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه، مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول، مرحوم امام خمینی
۵. المحسول، آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقریرات، مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)
۸. مصباح الاصول، مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحاث مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول، مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول، آیت الله سید محمود شاهروodi (تقریر ابحاث خارج اصول شهید صدر)

أصول فقه ۴

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۴۰۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی مورد نیاز این رشته

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

- الدليل العقلى
- التمهيد
- قاعدة استحالة التكليف بغير المقدور
- شرطية القدرة بالمعنى الاعم
- احكام التزاحم
- ما هو الضد
- المسؤلية تجاه القيود و المقدمات
- الوجوب الغيرى لمقدمات الواجب
- امتناع الاجتماع الامر و النهى
- اقتضاء وجوب الشى لحرمة ضدة
- اقتضاء الحرمة للبطلان
- الملازمة بين حكم العقل و حكم الشارع
- حجية الدليل العقلى

متن درسی: دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة، شهید سید محمد باقر صدر

محدوده: ۱۵ درس، شامل درس‌های ۵۸ و ۵۹ - ۶۱ تا ۶۳ - ۶۵ - ۷۲ - ۷۴ - ۷۷ تا ۸۲ از جلد اول

(از الدليل العقلى تا ابتدای حالات ارتفاع القدر، از شرطیه القدر بالمعنى الاعم تا ابتدای قاعدة امكان الوجوب المشروط، از المسؤولیه تجاه القيود والمقدمات، تا ابتدای القيود المتاخره زمانا عن المقید، از الوجوب الغيرى لمقدمات الواجب تا دلاله الاوامر الاضطراريه و الظاهریه على الاجزاء، از امتناع اجتماع الامر و النهى تا خصائص الاصول العمليه)

منابع:

۱. کفاية الاصول، مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه، مرحوم مظفر
۴. تهدیب الاصول، مرحوم امام خمینی

٥. المحصول، آیت الله جعفر سبحانی
٦. درر الفوائد، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
٧. اجود التقریرات، مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)
٨. مصباح الاصول، مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحاث مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
٩. معالم الاصول، مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
١٠. بحوث فی علم الاصول، آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر ابحاث خارج اصول شهید صدر)

مطالعات اسلامی زبان

أصول فقه ٥

تعداد واحد: ٢

شناسه درس: ٣٠٦١٤٠٥

پیش نیاز: اصول فقه ٤

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی مناسب با رشته

ارزشیابی: ٤ نمره به امتحان پایانی، ٢ نمره به فعالیت کلاسی و ٤ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

• الاصول العملية

- التمهيد
- الوظيفة الاوليه فى حالة الشك
- الوظيفة الثانويه فى حالة الشك
- الاستصحاب
  - ادلة الاستصحاب
  - اركان الاستصحاب
  - مقدار ما يثبت بالاستصحاب

متن درسی: دروس في علم الأصول، الحلقة الثالثة، شهيد سید محمد باقر صدر

محدود ٥: ٢٠ درس، شامل درس‌های ١، ٢، ٣، ٩، ١٣، ٤١-٤٤ (درس ٤٤ تا و قد اعترض علی الاستدلال المذکور) (از جلد دوم کتاب) از خصائص الاصول العملية تا الاصول الشرعیه و العقلیه، از الاصول التنزیلیه المحرزه تا الوظیفه الثانویه فی حالة الشك، از البحث حول حدیث الرفع تا استحباب الاحتیاط، از ادله الاستصحاب (١) تا و قد اعترض علی الاستدلال المذکور باعترافات، از ارکان الاستصحاب (١) تا عموم جریان الاستصحاب.

منابع:

١. کفایه الاصول، مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
٢. فرائد الاصول (الرسائل)، مرحوم شیخ انصاری
٣. اصول الفقه، مرحوم مظفر
٤. تهدیب الاصول، مرحوم امام خمینی
٥. المحصول، آیت الله جعفر سبحانی
٦. درر الفوائد، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
٧. اجود التقریرات، مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)
٨. مصباح الاصول، مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحاث مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
٩. معالم الاصول، مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
١٠. بحوث في علم الأصول، آیت الله سید محمود شاهروdi (تقریر ابحاث خارج اصول شهید صدر)

اصول فقه ۶

٢ تعداد واحد:

شناسه درس: ۳۰۶۱۴۰۶

پیش نیاز: اصول فقه ۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث مهم اصولی متناسب با اهداف رشته

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سیر فصل:

- تعارض الادلء
  - تمهيد
  - قاعدة الجمع العرفى
  - التعارض المستقر على ضوء دليل الحجية
  - حكم التعارض على ضوء الاخبار الخاصة

متن درسي: دروس في علم الأصول، الحلقة الثالثة شهيد سيد محمد باقر صدر

محدوده درس: ۱۵ درس، شامل درس‌های ۶۲-۷۶ از جلد دوم (از ابتدای الخاتمه فی تعارض الادلہ تا پایان کتاب)

منابع:

۱. کفاية الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
  ۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
  ۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
  ۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
  ۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
  ۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
  ۷. اجود التقریرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحاث مرحوم میرزا نائینی)
  ۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحاث مرحوم سید ابوالقاسم خوئی)
  ۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
  ۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهروdi (تقریر ابحاث خارج اصول شهید صدر)

فلسفه فقه ۱

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۰۹

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: مباحث فقهی و اصولی

هدف: تبیین مبانی، مبادی و پیش فرض های علم فقه و اجتهاد با تاکید بر حل شبهات جدیدی که کارآمدی و مشروعیت آنها را با چالش مواجه می‌سازد و در اصول فقه و علم کلام به صورت متعارف مورد بحث قرار نمی‌گیرد.

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات (مباحث مقدماتی):
  - تعریف فلسفه فقه
  - اهداف و فوائد فلسفه فقه
  - علوم مرتبط با فلسفه فقه
  - رویکردها در فلسفه فقه (توصیفی و تحلیلی و انتقادی)
  - ساختار در فلسفه فقه
- تعریف و موضوع علم فقه
- اهداف علم فقه (دنیوی - اخروی، فردی - اجتماعی، فقه و مقاصد شریعت)
- مبانی علم فقه:
  - مبانی انسان شناسی
  - مبانی کلامی: ۱. فرهنگ و شریعت ۲. ثبات تغییر در احکام ۳. تاریخی بودن فهم ۴. عدالت ۵. تمایز معرفتی زنان و مردان
  - مبانی تفسیر متني
  - مبانی صدوری
  - مبانی دین شناختی
- منابع علم فقه (انواع منابع و ادلہ، ترتیب منابع، تعامل منابع، جایگاه عقل، عرف و مصلحت)

متن درسی: —————

منابع:

- ۱ - مبانی کلامی اجتهاد در برداشت از قرآن کریم، مهدی هادوی تهرانی
- ۲ - جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعید ضیائی فر
- ۳ - پیش درآمدی بر مكتب‌شناسی فقهی: گفت و گو با جمعی از استادی حوزه و دانشگاه، سعید ضیائی فر
- ۴ - مكتب فقهی امام خمینی، سعید ضیائی فر

- ۵- فقه و عقل، ابوالقاسم علی دوست
- ۶- فقه و مصلحت، ابوالقاسم علی دوست
- ۷- تاثیر اخلاق در اجتهاد: گفت و گو با جمیع از اساتید حوزه و دانشگاه، سعید خسروی فر

مطالعات اسلامی زبان

فلسفه فقه ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۳۱۰

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین مبانی، مبادی و پیش فرض های علم فقه و اجتهاد با تاکید بر حل شباهات جدیدی که کارآمدی و مشروعیت آنها را با چالش مواجه می سازد و در اصول فقه و علم کلام به صورت متعارف مورد بحث قرار نمی گیرد.

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- روش‌ها و رویکردهای علم فقه
- علوم مرتبط با فقه (اصول، رجال، حقوق، اخلاق و ...)
- تحولات علم فقه(تحولات ساختاری، تحولات روشی، تحول از نظر منابع، تحول از نظر مبانی و قلمرو مسائل و ...)
- قلمرو و دامنه فقه
- مکاتب فقهی

متن درسی: -----

منابع:

- ۱ - مبانی کلامی اجتهاد در برداشت از قرآن کریم، مهدی هادوی تهرانی
- ۲ - جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعید ضیائی فر
- ۳ - پیش‌درآمدی بر مکتب‌شناسی فقهی: گفت‌و‌گو با جمعی از اساتید حوزه و دانشگاه، سعید‌ضیائی فر
- ۴ - مکتب فقهی امام خمینی، سعید ضیائی فر
- ۵ - فقه و عقل، ابوالقاسم علی دوست
- ۶ - فقه و مصلحت، ابوالقاسم علی دوست
- ۷ - تاثیر اخلاق در اجتهاد: گفت و گو با جمعی از اساتید حوزه و دانشگاه، سعید‌ضیائی فر

انسان در اسلام

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت ابعاد و قوای وجودی انسان از دیدگاه اسلام با رویکرد تطبیقی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل: کلیات

- اهمیت انسان شناسی و ارتباط آن با معارف دینی و با سایر علوم انسانی
- اصالت خلقت (تفی دیدگاه های تکامل گرایانه در مورد انسان)
- حقیقت انسان (دو بعدی بودن انسان، جبر و اختیار، اراده، آزادی، ممیزات انسان با سایر موجودات(علم، قدرت آگاهانه، عقل و احساس، تخیل، قوای وهمیه، غضبیه و شهویه)
- رابطه انسان با خدا: تاکید بر توحید ربوبی: ولایت، مسئولیت، حق و تکلیف، رزق، سنن الهیه
- رابطه انسان با جهان: تسخیر و تصرف، فهم انسان نسبت به عالم
- رابطه انسان با همنوعان: مسئولیت های اخلاقی انسان نسبت به همنوعان
- انسان از دیدگاه سایر مکاتب با رویکرد تطبیقی
- انسان در تفکر کلاسیک / انسان در تفکر روشنگری / انسان در تفکر پست مدرنیستی / انسان در تفکر اگزیستانسیالیستی

متن درسی: -----

منابع اصلی:

- ۱- انسان در اسلام، غلامحسین گرامی
- ۲- انسان در قرآن، مرتضی مطهری
- ۳- مبانی انسان شناسی در قرآن، عبدالله نصری
- ۴- انسان شناسی، محمود رجبی
- ۵- انسان از دیدگاه اسلام، احمد واعظی

منابع فرعی:

۱. انسان از دیدگاه اسلام، نصری عبدالله
۲. سیمای انسان کامل از دیدگاه مکاتب، نصری عبدالله
۳. انسان کامل، مرتضی مطهری
۴. انسان شناسی فلسفی، هانس دیرکس Dierkes, Hans / ترجمه محمدرضا بهشتی
۵. انسان از آغاز تا انجام، سید محمدحسین طباطبائی، ترجمه و تعلیقات صادق لاریجانی؛ به کوشش هادی خسروشاهی
۶. انسان در اسلام و مکاتب غربی، علی اصغر حلبي
۷. فطرت در قرآن، تفسیر موضوعی قرآن کریم؛ ج. ۱۲، جوادی آملی
۸. معارف قرآن (۱-۳): خدا شناسی، کیهان شناسی، انسان شناسی (مشکات)، محمد تقی مصباح یزدی

معارف بنیادین ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۶۰۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث خداشناسی (ذات ، صفات فعلیه و ذاتیه ، مراتب فعل الهی)

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• کلیات:

انواع شناخت خدا

- خداشناسی فطری و حضوری و حد آن
- خداشناسی حضوری و حد آن
- مراتب خداشناسی حضوری و حضوری
- بررسی نحوه دلالت آیات میثاق و فطرت بر خداشناسی حضوری
- دیدگاه های مختلف درباره امکان شناخت خدا (تعطیل، تشییه و تنزیه)
- مفهوم توحید و مراتب اعتقادی(توحید در ذات، توحید در خالقیت، توحید در ربویت تشریعی، توحید در الوهیت) مراتب عملی(توحید در استعانت و توحید در عبادت)، نفسانی(توحید در توکل، خوف و خشیت، رجاء و محبت) و مرتبه شهودی آن (توحید در وجود استقلالی)
- حد نصاب مراتب توحید بر اساس آیات قرآن
- ارتباط توحید با سایر اعتقادات و نظام ارزشی
- استدلال بر توحید و تقریرهای مختلف برهان موجود در آیه (لو کان فیهمَا آلَهُ إِلَّا اللَّهُ لِفَسْدِهَا)
- رابطه خالقیت و ربویت
- توحید افعالی و اصل علمیت
- فاعلیت خدا و سایر موجودات
- قدرت خدا و امور محال
- قدرت خدا و افعال قبیح
- هدف افعال خداوند
- هدف از آفرینش جهان و انسان
- مراتب فعل الهی
- علم خدا به مخلوقات پیش از خلقت (علم پیشین)
- علم خدا به مخلوقات پس از خلقت (علم پسین)
- اذن الهی
- مشیت و اراده خدا و ارتباط بین این دو
- تقدير و قضاء (ارتباط بین این دو با هم و ارتباط قضاء و قدر الهی یا افعال اختیاری انسان)

- معارف قرآن ۱ (خداشناسی)، محمد تقی مصباح یزدی ویرایش آمیر رضا اشرفی
- توحید (مجموعه آثار، ج ۴)، مطهری مرتضی
- توحید در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، ج ۲)، جوادی آملی
- فطرت در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، ج ۲)، جوادی آملی
- علم الیقین فی معرفة اصول الدين، ج ۱، المقصد الاول، فیض کاشانی
- الالهیات علی هدی القرآن و السنہ و العقل، ج ۱، سبحانی جعفر
- خداشناسی فلسفی، عبدالرسول عبودیت و مجتبی مصباح
- نقد برahan ناپذیری وجود خدا، عسکری سلیمانی امیری

مطالعات اسلامی زبان

معارف بنیادین ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۶۰۴

نوع واحد: نظری

پیش فیاز: معارف بنیادین ۱

هدف: شناخت استدلالی مباحث نبوت (ضرورت، ویزگی‌ها، وظایف و اختیارات، نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام) و معاد (حقیقت مرگ، عالم بزرخ، قیامت و ویزگی‌های آن)

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• نبوت و امامت

- براهین ضرورت نبوت (قاعده لطف، برهان کمال انسان و ...).
- وحی (معنای لغوی، کاربردهای قرآنی، معنای اصطلاحی، معانی غیر قابل قبول از وحی).
- عصمت انبیاء (مراتب عصمت از قبیل: جبری یا اختیاری بودن عصمت، بررسی آیاتی که ذنب، سهو، خطأ و نسیان به انبیاء الهی نسبت داده اند)
- راههای شناخت انبیاء (معجزه، اخبار انبیاء پیشین و ...)
- معجزه و نحوه دلالت آن بر ادعای پیامبر، قلمرو اعجاز، معجزه و ...)
- خاتمیت و شباهات آن
- رابطه بین نبوت و امامت
- امامت و شئونات امام

• معاد

- اهمیت معاد شناسی و ایمان به حیات واپسین
- عقلی یا نقلی بودن اثبات معاد
- حقیقت روح مجرد
- تجرد روح انسان و ادله عقلی آن
- جاودانگی روح انسان و ادله عقلی و نقلی آن
- عالم بزرخ از دیدگاه عقل و نقلی آن
- حیات بزرخی (نعمت و عذاب‌های بزرخی، تجسم اعمال، بدن بزرخی، ادله اثبات حیات بزرخی)
- معاد جسمانی یا روحانی (ادله اثبات معاد جسمانی - روحانی، ادله اثبات معاد روحانی)
- شباهات معاد جسمانی و روحانی (شباهه امتناع اعاده معده، شباهه آکل و ماکول)

► انگیزه های انکار معاد

► حساب، سوال، صراط

► نعمت های بهشتی و عذاب های جهنمی در آیات و روایات

متن درسی : ---

منابع:

۱. معارف قرآن ۴ و ۵ (راه و راهنمای شناسی)، محمد تقی مصباح یزدی
۲. خاتمیت، مرتضی مطهری
۳. وحی و نبوت در قرآن، عبدالله جوادی آملی
۴. الالهیات علی هدی القرآن و السنّه و العقل، ج ۱، جعفر سبحانی
۵. انسان، راه و راهنمای شناسی، جمعی از نویسندها زیر نظر محمود فتحعلی مباحثی در وحی و قرآن، علامه طباطبائی
۶. وحی شناسی، مصطفی کریمی
۷. خاتمیت، احمد حسین شریفی
۸. آموزش کلام اسلامی، محمد سعیدی مهر
۹. معاد و جهان پس از مرگ، ناصر مکارم شیرازی

زن در اسلام

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۲

پیش نیاز: تفسیر قرآن ۱ و ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مبانی نظری و اصول حاکم بر نظام شخصیت زن از دیدگاه قرآن، سنت و عقل

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مبانی نظری
  - هدفمندی خلقت
  - وحدت حاکم بر نظام تکوین و تشریع (هماهنگی تکوین و تشریع)
  - نظاممندی آموزه‌های دینی
  - جایگاه عقل
  - نسبت فرد و جامعه
  - آزادی
  - ثبات و تحول در مناسبات اجتماعی و احکام
- جایگاه زن در اسلام
  - معنا و معیار ارزشمندی و فروندستی
  - نظریه فروندستی زن
  - نظریه برتری زن
  - نظریه‌های برابری
  - دیدگاه اسلامی
- بررسی مواردی که شبّه نقصان ارزشی را ایجاد می‌کندار جمله: تبعی بودن زن در خلقت و در هدف خلقت، نقصان ایمان و.....)
- تفاوت‌های تکوینی
  - نگاه‌های متمایل به برابری - نگاه‌های تمایز گرا - دیدگاه اسلامی
- جنسیت و ارزش‌ها
  - نظریه‌های برابری - نظریه‌های تمایز - ارزش‌های جنسیتی در متون دینی
- زن و حقوق
  - نظریه‌های تفاوت حقوقی
  - دیدگاه اسلامی
- زن و اقتصاد
  - نظریه‌های تمایز محور
  - نظریه‌های برابری

► دیدگاه اسلامی

- زن و تولید ثروت
- زن و مصرف
- زن و فرهنگ اقتصادی

● زن، اخلاق و تربیت

► نظریه‌های تمایز محور - دیدگاه دینی

● زن و اجتماع

► نظریه‌های تمایز نقش‌ها - دیدگاه اسلام

● زن و سیاست

► نظریه‌های تفاوت

► نظریه‌های برابری

► دیدگاه اسلامی

▪ زن و فرهنگ سیاسی

▪ زن و عمل سیاسی

▪ زن و مناصب سیاسی

● بخش پایانی

► جایگاه زن در تمدن اسلامی

متن درسی : ----

منابع :

۱. فمینیسم، تاریخچه، نظریات، گرایش‌ها، نقد؛ نرجس رودگر

۲. فمینیسم و دانش‌های فمینیستی، مترجمان: عباس یزدانی، بهروز جندقی

۳. زن در اسلام، فربیا علاسوند

۴. درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، محمدرضا زیبایی نژاد و محمدتقی سبحانی

۵. هویت و نقش‌های جنسیتی، محمدرضا زیبایی نژاد

۶. زن در نگاه روشنفکران، زهراء شکری

۷. المرأة و العمل السياسي، هبه رئوف عزه

۸. الگوی جامع شخصیت زن مسلمان، محمد تقی سبحانی

۹. زن، خانواده، سیاست (حورا)، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

۱۰. زن، خانواده و اصلاح الگوی مصرف (حورا)، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

خانواده در اسلام

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۳

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین جایگاه، الگوها، ساختار، کارکردها، آسیب‌ها و تحولات خانواده و بیان الگوی ازدواج، روابط

خانوادگی و نیز نقش زن در خانواده از دیدگاه اسلام

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- ۱- نظریه‌های خانواده در اسلام
- ۲- اهمیت و جایگاه خانواده در اسلام
- ۳- اهداف و کارکردهای خانواده
- ۴- قواعد و هنجارهای همسرگزینی
- ۵- آداب و سنن ازدواج
- ۶- نقش‌های عاطفی و جنسی همسران
- ۷- مدیریت خانواده
- ۸- تقسیم کار خانگی
- ۹- حقوق متقابل والدین و فرزندان
- ۱۰- حقوق و روابط خویشاوندی
- ۱۱- تحکیم خانواده و راهکارهای آن
- ۱۲- خشونت خانگی
- ۱۳- طلاق
- ۱۴- خانواده الگو (تصویف خانواده امام علیه السلام)

متن درسی: خانواده در اسلام، حسین بستان

منابع:

- ۱- فلسفه حقوق خانواده، محمود حکمت نیا و همکاران
- ۲- آسیب شناسی خانواده، سید جعفر حق شناس
- ۳- خانواده در نگرش اسلام و روان شناسی، محمد رضا سالاری فر

زن در ادیان و مکاتب فلسفی

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۴۳۰۵

پیش نیاز: زن در اسلام

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و بررسی نگاه ادیان زنده و مکاتب مهم به شخصیت زن و تفاوت‌های تکوینی و تشریعی زن و مرد

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• زن در آیین یهود:

- متون اصلی یهود درباره زن (عهد عتیق – تلمود و ...)
- دیدگاهها و تفسیرهای نوین از متون

• زن در آیین مسیحیت:

- متون اصلی مسیحیت درباره زن (عهد عتیق و...)
- دیدگاهها و تفسیرهای نوین از متون

• زن در آیین زرتشت:

- متون اصلی زرتشت درباره زن (اوستا، دینکرد، اردآواننامه، مادیان هزار دادستان)
- دیدگاهها و تفسیرهای نوین از متون

• زن در مکاتب:

- افلاطون
- ارسسطو
- اگزیستانیالیسم
- پسا ساختار گرایی و پست مدرنیسم

متن درسی: ---

منابع:

- ۱- افلاطون والمرأة، امام عبدالفتاح
- ۲- ارسسطو والمرأة، امام عبد الفتاح
- ۳- مجموعه آثار افلاطون، محمدحسن لطفی و رضا کاویانی
- ۴- رساله های تعلیمی ارسسطو، مسعود زنجانی
- ۵- کنیزک کردن زنان، میل جان استوارت، مترجم: خسرو ریگی
- ۶- گنجینه ای از تلمود، کوهن آبراهام، مترجم: فریدون گرگانی، امیر حسین صدری پور
- ۷- اوستا، فارسی پهلوی، اوستا، مترجم: رستم شهزادی
- ۸- النساء في الفكر الغربي، سوزان موالر

جريان‌شناسی مطالعات زنان در جهان اسلام

تعداد واحد: ۲

شناخت درس: ۳۰۶۲۳۰۶

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی، تبیین، تحلیل دیدگاه اندیشمندان جهان اسلام درباره شخصیت، جایگاه و مباحث مربوط به زنان

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• کلیات:

- مفاهیم، سنت، تجدد و رابطه بین آن دو در حوزه مباحث زنان
- تاریخچه مطالعات زنان در جهان اسلام
- تحولات اندیشه اسلامی در حوزه مباحث زنان
- تبیین و بررسی جریان سنتی در جهان اسلام و مساله زن و خانواده (محمدحسین حسینی طهرانی، ده سرخ)
- تبیین و بررسی جریان احیاگری در جهان اسلام و مساله زن و خانواده
- جریان نو سلفی در اندیشه اسلامی و (۱. سید قطب ۲. محمد غزالی ۳- رشید رضا)
- جریان اجتهادی در اندیشه اسلامی معاصر
(شهید مطهری، محمد حسین فضل الله، محمد مهدی شمس الدین، جوادی آملی و قرضاوی)
- تبیین و بررسی جریان باسازی در اندیشه اسلامی و مساله زن و خانواده
جریان تجدد گرای اسلامی (قاسم امین، عبدالحمید الشرقي، علی شریعتی)
مباحث و مسائل زنان از منظر معرفت شناسان مسلمان (نصر حامد ابوزید، محمد عابد الجابری، محمد آرگون، مجتبه شبسیری، عبدالکریم سروش و ملکیان)

متن درسی:

- ۱- جریان‌شناسی دفاع از حقوق زنان در ایران، ابراهیم شفیعی سروستانی.
- ۲- صورت‌بندی مطالعات زنان در جهان اسلام، محمد پژشکی.

منابع: ---

جريان‌شناسي فمینیسم

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۹

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و بررسی گرایش‌ها و جریان‌های اجتماعی فمینیستی بویژه در ایران با نگاهی به فمینیسم اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- زمینه‌های شکل‌گیری جنبش فمینیسم در غرب:
  - ۱ - سرمایه داری ۲ - دولت لیبرال ۳ - آموزه‌های مدرنیسم ۴ - تحقیر نسبت به زنان ۵ - ساختارهای حقوقی
- فمینیسم موج اول:
  - ۱ - ویژگی‌ها ۲ - دستاورددها ۳ - مخالفان فمینیسم در این موج ۴ - شخصیت‌های اثر گذار ۵ - علل افول این موج
- فمینیسم موج دوم:
  - ۱ - ویژگی ها
  - ۲ - گرایش‌های معروف
  - فمینیسم لیبرال
  - فمینیسم مارکسیست
  - فمینیسم رادیکال
  - فمینیسم سوسيالیست
- ۳ - مخالفان فمینیسم در این موج
- فمینیسم موج سوم:
  - ۱ - ویژگی‌ها ۲ - فمینیسم پست مدرن ۳ - مخالفان فمینیسم در این موج
- حضور فمینیسم در عرصه بین الملل:

متن درسی:

- ۱ - فمینیسم، تاریخچه، نظریات، گرایش‌ها، نقد، نرجس روذرگر
- ۲ - از جنبش تا نظریه‌ی اجتماعی: تاریخ دو قرن فمینیسم، حمیرا مشیرزاده

منابع: ---

مبانی و آثار فمینیسم ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۱۰

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: جریان شناسی فمینیسم

هدف: بررسی و نقد پیش فرض ها و مبانی فکری فمینیسم همراه با بررسی آثار و مظاهر آن

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• آموزه های فمینیسم

- فروضی تاریخی زنان
- پدرسالاری
- خانواده و مادری
- نقد تفکیک حوزه عمومی و خصوصی
- تفاوت و برابری زن و مرد
- تفکیک جنس و جنسیت
- نقش جامعه در تداوم نقش های جنسیتی
- حق زنان در کنترل بدن خود
- تاثیر جنسیت در معرفت

• دانش های فمینیستی

من درسی: ----

منابع:

- ۱- فمینیسم، تاریخچه، نظریات، گرایش ها، نقد، نرجس رودگر
- ۲- از جنبش تا نظریه‌ی اجتماعی: تاریخ دو قرن فمینیسم، حمیرا مشیرزاده

مبانی و آثار فمینیسم ۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: جریان شناسی فمینیسم

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۱۱

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی و نقد پیش فرض‌ها و مبانی فکری فمینیسم همراه با بررسی آثار و مظاهر آن

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• پیامدهای فمینیسم

- افزایش ورود زنان به آموزش عالی، بازار کار و مناصب سیاسی
- تغییر در نقش‌های جنسیتی سنتی در خانواده و اجتماع
- کاهش یا محو کلیشه‌های جنسیتی در رسانه‌ها
- ترویج الگوهای بدیل خانواده (تجرد زیستی، خانواده زن سرپرست، هم‌خانگی و هم‌جنس‌گرایی)
- تاثیر در قانونی شدن و گسترش سقط جنین

• نقد فمینیسم

➢ نقد مبانی کلی (مبانی تمدن غرب)

الف : اومانیسم ب : سکولاریسم ج : لیبرالیسم د : فردگرایی

➢ نقد آموزها

➢ نقد پیامدها

متن درسی: ----

منابع:

- ۱- فمینیسم، تاریخچه، نظریات، گرایش‌ها، نقد، نرجس رودگر
- ۲- از جنبش تا نظریه‌ی اجتماعی: تاریخ دو قرن فمینیسم، حمیرا مشیرزاده

مقدمه علم حقوق

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفهوم، موضوع، هدف، روش، اصطلاحات و مسائل علم حقوق و مکاتب و نظامهای رایج حقوقی جهان

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات، مفاهیم
  - تعریف علم حقوق،
  - موضوع علم حقوق،
  - روش مطالعه و تحقیق در علم حقوق،
  - اهداف علم حقوق
  - رابطه علم حقوق با سایر علوم
  - تقسیم و شاخه های علم حقوق
- قواعدی حقوقی
  - ویژگی های قواعده حقوقی
  - انواع قواعد حقوقی
  - فواید قواعد حقوقی
  - موضوع قواعد حقوقی
  - قواعد حقوقی و قواعد دینی مذهبی
- مکاتب حقوقی
  - مکاتب حقوق طبیعی و پوزیتویستی
  - مکتب حقوقی اسلام
  - مقایسه مکتب حقوقی اسلام با سایر مکاتب حقوقی
- نظام های مهم حقوقی
  - نظام های حقوقی (سکولار - بشری)
  - نظام های حقوقی (رومی - ژرمنی)
  - نظام های حقوقی (کامن لا)
  - نظام های حقوقی (سوسیالیستی)
  - نظام های حقوقی (دینی الهی)
  - نظام های حقوقی اسلام
- منابع حقوق در نظام های حقوقی (سکولار - بشری) و اسلام

- قلمرو اجرای قواعد حقوقی
- تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط

متن درسی: مقدمه علم حقوق، مصطفی دانش پژوه

منبع:

۱. مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران، ناصر کاتوزیان

مطالعات اسلامی زبان

فلسفه حقوق با رویکرد اسلامی

تعداد واحد: ۱

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۱۳

پیش نیاز: مقدمه علم حقوق

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین مبانی، مبادی و پیش فرض های نظام حقوقی اسلام به صورت تطبیقی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• مفاهیم و کلیات:

➢ تعریف حقوق، فقه، حق، فلسفه حقوق و ...

• رابطه فقه و حقوق

• مبانی نظام حقوقی اسلام: آزادی، عدالت، برابری، امنیت و ...

• منابع نظام حقوقی اسلام:

➢ کتاب سنت، اجماع، عقل، عرف، سیره عقلاً، سیره متشرعه، مصالح مرسله، قیاس(در شیعه و اهل سنت)

• اهداف نظام حقوقی اسلام

• مکاتب نظام حقوقی اسلام

متن درسی: ---

منابع:

۱. مکتب های حقوقی در حقوق اسلام، محمد جعفر جعفری لنگرودی

۲. دایره المعارف فقه مقارن ج اول، ناصر مکارم شیرازی، با همکاری جمعی از اساتید حوزه علمیه

۳. نظام حقوقی اسلام، جلیل قنوانی

زن در نظام حقوقی ایران

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۸

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فلسفه حقوق با رویکرد اسلامی

هدف: شناخت تفاوت های حقوقی زن و مرد در نظام حقوقی ایران در مباحثی مانند نکاح ، طلاق ، ارث، دیه شهادت ، مناسبات اجتماعی و مالکیت با ذکر تحولات حقوقی مرتبط

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مفاهیم و کلیات :
- ویژگی های رژیم حقوقی ایران و بررسی تحولات آن در دوره معاصر
- زن و حقوق مدنی آن در ایران:
- اهلیت دختران برای نکاح
- ساختار خانواده از نظر حقوقی
- نظام ریاستی
- قیومت: مفهوم، ادله، ملاک و دامنه قوامیت.
- حضانت
- ولایت بر ازدواج
- مهریه (ماهیت و اقسام آن)
- تمکین و نشوز
- نفقه: ادله، شرایط وجوب نفقه، مقدار و مصاديق آن، ملاک نفقه، نفقه در حال عقد، امتیازات و فلسفه نفقه زوجه.
- طلاق: حق طلاق - اقسام آن
- تعدد زوجات
- ارث: سهام و فرض زن در طبقات مختلف ارث و ارث زن از اموال منقول و غیرمنقول
- مالکیت زنان، مدیریت و مصرف اموال
- زن و حقوق جزا در ایران:
- احکام قضایی و کیفری زنان
- دیه
- شهادت
- قصاص
- حقوق اساسی زنان:
- مشارکت های اجتماعی و سیاسی (دلایل جواز مشارکت سیاسی زنان و اشکال مشارکت سیاسی)
- حکومت و ولایت زنان در قوانین جمهوری اسلامی ایران
- قضاؤت زنان
- نمایندگی زنان
- وزارت زنان
- اشتغال زنان

متن درسی: ---

منبع: بررسی فقهی حقوق خانواده : نکاح و انحلال آن : ماده ۱۰۳۴ تا ۱۱۵۷ قانون مدنی، مصطفی محقق داماد

مطالعات اسلامی زنان

حقوق زن در اسلام و غرب

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۶۲۳۰۷

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی مقایسه‌ای حقوق زن در نظام‌های حاکم بر غرب با نظام اسلامی با نگاهی به اسناد بین‌المللی
ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- تبیین نظام حقوقی زن در اسلام
  - مختصات دستگاه فقهی - حقوقی اسلام
  - اهداف و مبانی حقوقی اسلام
  - نظام‌مندی در حقوق و تکالیف
  - شخصیت برابر زن و مرد
- تبیین نظام حقوقی زن در غرب با تأکید بر اسناد بین‌المللی
  - مختصات نظام حقوقی غرب
  - سیستمی بودن نظام حقوقی و تکالیف در غرب
  - برابری زن و مرد در غرب
- بررسی اسناد بین‌المللی با تأکید بر کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان
  - مبانی، مفاهیم اصلی، مواد کانونی
  - حقوق کیفری و قضایی
  - حقوق مدنی (با تأکید بر ماده ۱۶)
  - حقوق سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

متن درسی: ----

منابع:

۱. جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، ضیائی فر سعید
۲. رابطه "هست ها" و "باید ها" ، معلمی حسن
۳. مساله باید و هست (بحثی در رابطه ارزش و واقع)، جوادی محسن
۴. فقه و قیاس، میرخیلی احمد
۵. رابطه متقابل کتاب و سنت، نصیری علی
۶. جامعیت و کمال دین، ربانی گلپایگانی علی
۷. صادق حقیقت مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، میرموسوی علی
۸. حقوق بشر در اسناد بین‌المللی و موضع جمهوری اسلامی ایران، مهرپورحسین
۹. حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، قربانی ناصر

۱۰. حقوق زنان: نقد و بررسی کنوانسیون رفع انواع تبعیض علیه زنان، مهدویزادگان داود، محمدعلی داعی‌نژاد، معصومه طاهری
۱۱. زنان و حقوق برابر: نقد و بررسی کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان و سندپکن، علاسوند فربیا
۱۲. فقه پاسخگو: نگاهی به پویایی و کارایی فقه، سادات فخر علی
۱۳. نظام حقوق زن در اسلام، مطهری مرتضی
۱۴. شروط غیر معتبر و آثار حقوقی آن در کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، فضائلی مصطفی

مطالعات اسلامی زنان

جامعه شناسی جنسیت

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۴۳۱۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: مبانی و آثار فمینیسم ۲

هدف: بررسی و نقد دیدگاه جامعه شناسان درباره نقش جنسیت در روابط اجتماعی و رابطه آن با اقتدار، اشتغال، حقوق، سیاست، اقتصاد، مالکیت، فرهنگ، رسانه، جرم و آسیب های اجتماعی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

• کلیات:

➤ تاریخچه، موضوع، قلمرو، روش

• مفاهیم:

۱- جنس و جنسیت ۲- بررسی و نقد نظریه های جنسیت

۱. جنسیت و دین

۲. جنسیت و اقتصاد

۳. جنسیت و نهاد های حقوقی

۴. جنسیت و رسانه

۵. جنسیت و اوقات فراغت

۶. جنسیت و جهانی شدن

۷. جنسیت و روابط خانوادگی

۸. جنسیت و خشونت

۹. جنسیت و جرم

۱۰. جنسیت و فرهنگ

متن درسی: جامعه شناسی جنسیت، حسین بستان

منابع:

۱- جامعه شناسی زنان؛ آبوت پاملا / والاس کلر، مترجم: منیژه نجم عراقی

۲- جامعه شناسی جنسیت، گرت، استفانی، مترجم: کتابیون بقایی

۳- عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ، کاستلر مانوئل، مترجم: احمد علیقلیان، افسین خاکباز

۴- جامعه شناسی، گیدنز آتونی، با همکاری کارن بردسال، مترجم: حسن چاوشیان

Hand book, sociology of Gender -۵

اخلاق جنسیتی

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۹۰۵

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و تبیین دیدگاه اسلام درباره تفاوت زن و مرد در ارزش ها، صفات و داوری های اخلاقی
ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مفهوم شناسی اخلاق و اخلاق جنسیتی
- دیدگاه های موجود در اخلاق جنسیتی
- تقسیم بندی اخلاق (اخلاق خرد و اخلاق کلان)
- فلسفه اخلاق جنسیتی از نگاه اسلام
  - اخلاق بندگی جنسیتی (ناظر به رابطه انسان و خدا)
  - اخلاق فردی جنسیتی (ناظر به رابطه انسان با خودش)
  - اخلاق اجتماعی جنسیتی (ناظر به معاشرت های اجتماعی)
  - اخلاق جنسیتی در خانواده
  - اخلاق سیاسی جنسیتی
  - اخلاق اقتصادی جنسیتی
  - اخلاق جنسی

متن درسی: ---

منبع: جزوه استاد

جنسیت و تعلیم و تربیت

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۹۰۶

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و تبیین دیدگاه اسلام درباره تفاوت زن و مرد در روش، محدوده و نظام تعلیم و تربیت
ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مبانی تربیت
  - چیستی تربیت
  - ضرورت و اهداف تربیت
  - اصول حاکم بر تربیت
  - روش‌های تربیت
- جنسیت و تربیت
  - چیستی تربیت جنسیتی
  - نظریه‌های تمایزگرایانه، ادله و نقد آن
  - نظریه‌های برابری گرایانه، ادله و نقد آن
  - دیدگاه اسلامی
- مختصات تربیت جنسیتی از نگاه اسلام
  - اصول و سیاست‌های حاکم بر تربیت جنسیتی
  - مراحل تربیت جنسیتی
  - ساحت‌های تربیت جنسیتی (جسمی، اعتقادی، علمی، اقتصادی و...)
  - دامنه تربیت جنسیتی
  - آموزه‌های تربیت جنسیتی دختران
  - آسیب‌شناسی تربیت با نگاه جنسیتی

متن درسی: —————

منابع:

۱. جنسیت از منظر دین و روان‌شناسی، (محمدتقی مصباح‌یزدی و...)
۲. فقه تربیتی (علیرضا اعرافی)
۳. خانوode جنسیت و تربیت
۴. مقاله: جنسیت در تربیت اسلامی (جمیله علم‌الهدی)

روان‌شناسی اختلافی زن و مرد

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۱۹۰۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت ویژگی‌ها، تفاوت‌ها و نیازهای روان‌شناسی زن و مرد به منظور کسب سلامت روانی و پرهیز از اختلالات روانی و درنتیجه تامین زندگی با نشاط و سالم

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

کلیات

دیدگاه‌های نظری شامل:

نظریه روان کاوی، نظریه زیست‌شناسی اجتماعی، نظریه یادگیری اجتماعی، نظریه‌های فمینیستی و دیدگاه اسلامی

۱- تفاوت دو جنس از بدو تشکیل سلول تخم تا دوران بلوغ

۲- تفاوت دو جنس در دوران بلوغ

۳- تفاوت دو جنس در سایر مراحل زندگی

۴- تفاوت دو جنس در ساختمان مغز و جمجمه

۵- تفاوت دو جنس از لحاظ غدد در هورمونهای رشد

۶- ارتباط تفاوت‌های موجود در دو جنس با وظایف و نقشهای آنها در زندگی

۷- بررسی تفاوت‌های دو جنس در ابعاد شناختی (تفاوت در هوش، استعداد، قدرت استقلال و خلاقیت و نظام ارزشی و...)

۸- بررسی تفاوت‌های دو جنس در ابعاد هیجانی و عاطفی (تفاوت در احساسات و عواطف، تفاوت در انگیزه‌ها و علایق و...)

۹- بررسی تفاوت‌های دو جنس در رفتارهای اجتماعی

۱۰- بحث و بررسی پیرامون شخصیت و ویژگی‌های روان‌شناسی زن و مرد در ابعاد فردی، اجتماعی، خانوادگی و ... جایگاه مدیریتی، حمایت، عاطفی و ...

۱۱- جنسیت و سلامت روانی (بهداشت روانی)

۱۲- جنسیت و بیماری‌های جسمی و روانی (آلزیمیری روانی)

متن درسی: ---

منابع:

۱- مبانی روان‌شناسی فیزیولوژیک، نایل آرکارلسون، ترجمه: مهرداد پژهان

۲- نکاتی چند در باره زیست‌شناسی، محمود بهزاد

۳- مجموعه درسنامه روان‌شناسی فیزیولوژیک، گودرزی ملایری بهزاد

۴- فیزیولوژی روانی، مهندی نادره

۵- مسائل و اختلالات جنسی در زن و مرد، هاشمی میراحمد

۶- آیا براستی مردان از زنان برترند، هوت کورین، ترجمه: محمود بهزاد

۷- Unger R.Handbooks of Psychology of women Gender ۲۰۰۱ John Wiley and Sons /I.

عربی معاصر

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۱۰۲

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی رشتہ مطالعات زنان

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۷ نمره به کار عملی (ترجمه متون عربی) و ۸ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. متن کار عملی حدود ۱۰ صفحه از متون عربی معاصر در زمینه گرایش مربوط است که طلبه آن را اعراب گذاری و ترجمه نماید.

سرفصل:

متن هایی به عربی جدید از مجلات و کتابهای تخصصی در زمینه مطالعات اسلامی زنان انتخاب می شود و در آغاز نیمسال تحصیلی در اختیار طلاب قرار می گیرد.

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن را به منظور درک مطلب، اعراب گذاری و ترجمه می کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می پردازد

متن درسی: ---

منابع: ---

زبان تخصصی ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۲۱۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: ایجاد توان فهم متون تخصصی در رشته مطالعات زنان

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.

در اول نیمسال به هر طلبه حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از

نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه مسائل زنان، با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

متن درسی: ---

منابع پیشنهادی:

۱. راهنمای انگلیسی تخصصی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی شامل ترجمه دقیق متن و حل کلیه تمرینات، منوچهر اقبالی‌تبار
  ۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی
  ۳. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران
  ۴. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی او، مهدی نوروزی، علی خزایی‌فر
  ۵. مدخل‌هایی از دایرة المعارف اسلام، پل ادواردز، راتلچ و ایرانیکا. (ترجمه این متن‌ها سعی شود متن‌های ساده‌تر انتخاب شوند).
۶. Rutledge Encyclopedia of philosophy, Edward Craig.
  ۷. Encyclopedia OF Religion and Ethics, James Hastings.
  ۸. The Encyclopedia of philosophy, Paul Edwards.
  ۹. The Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements, Richard Lands.
  ۱۰. D. Longman.

زبان تخصصی ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۱۰۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: ایجاد توان فهم متون تخصصی در رشته مطالعات زنان

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.

در اول نیمسال به هر طبله حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از

نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱۲ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه مسائل زنان، با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

متن درسی: ---

منابع پیشنهادی :

۱. راهنمای انگلیسی تخصصی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی شامل ترجمه دقیق متن و حل کلیه تمرینات، منوچهر اقبالی‌تبار.
  ۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی
  ۳. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱ و ۲، مهدی نوروزی، علی خزاپی‌فر
  ۴. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران
  ۵. مدخل‌هایی از دایرة المعارف اسلام، پل ادواردز، راتلچ و ایرانیکا. (ترجمیحاً سعی شود متن‌های ساده‌تر انتخاب شوند).
۶. Rutledge Encyclopedia of philosophy, Edward Craig.
  ۷. Encyclopedia OF Religion and Ethics, James Hastings.
  ۸. The Encyclopedia of philosophy, Paul Edwards.
  ۹. The Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements, Richard Lands.
  ۱۰. D. Longman.

روش تحقیق پیشرفته- ورودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۶۲۲۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با روش‌های پژوهش در حوزه مسائل زن و خانواده و کیفیت بهره‌برداری از منابع ارزشیابی: ۱۰ نمره به امتحان پایانی و ۱۰ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفاهیم
- فلسفه علم، معرفت شناسی، روش شناسی، روش تحقیق، مطالعات میان رشته‌ای
- اهمیت و ضرورت روش تحقیق و تاریخچه بایسته‌های پژوهش در حوزه مطالعات زنان
- نقش تئوری‌ها در تحقیقات و پژوهش ویژگی‌های طرح تحقیق در مطالعات زنان
- (اصول ۱۱ گانه تحقیق) طرح مساله، اهمیت و ضرورت، سابقه پژوهش، سوال اصلی، سوالات فرعی، مفروضات، فرضیه (متغیرها، روش تحقیق، روش‌های گردآوری داده‌ها) سازماندهی پژوهش و... .
- چارچوب نظری (مدل‌های تحلیل)
- شیوه‌پی نوشت و فهرست‌ها، کتاب شناسی

توجه: استاد با توجه به مراحل عملی روش تحقیق از دانش پژوهان کار تحقیقی خواسته و به صورت عملی در کلاس تکالیف آن‌ها را اصلاح نماید.

متن درسی: ----

توضیحات:

هر طبله موظف است یک تحقیق در زمینه مطالعات اسلامی زنان با ویژگی‌های فوق (در سطح علمی - پژوهشی) صفحه ارائه دهد، که این تحقیق باید همگام با تدریس مراحل پژوهش تهیه شود و در هر مرحله با همفکری استاد فعالیت آن مرحله اصلاح شود.

منابع:

- ۱ Gall, Meredith Damien روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی/نویسنده‌گان مردیت گال، والتر بورک، جویس گال؛ مترجمان احمد رضا نصر(و دیگران)
- ۲ روش تحقیق در علوم اجتماعی، ریمون کیوی، ترجمه عبدالحسین نیک گهر

کارورزی و ارائه پژوهش ۱- ورودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۱

شناسه درس: ۳۰۶۴۲۰۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارتهای لازم در انجام پژوهش‌های حوزه مطالعات زنان و ارائه نتایج آن

ارزشیابی: ۲۰ نمره پایانی به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای در یکی از موضوعات زن و خانواده با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی، زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب استاد و گروه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

متن درسی: ----

منابع: ---

کارورزی و ارائه پژوهش ۹۶-ورودی و ماقبل

تعداد واحد: ۱

شناسه درس: ۳۰۶۲۴۰۳

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

نوع واحد: عملی

هدف: کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش‌های حوزه مطالعات زنان و ارائه نتایج آن

ارزشیابی: ۲۰ نمره پایانی به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای در یکی از موضوعات زن و خانواده با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی، زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب استاد و گروه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

متن درسی: ---

منابع: ---

پایان نامه

تعداد واحد: ۴

شناسه درس: ۳۰۶۲۴۰۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: کارورزی و ارائه پژوهش ۱ و ۲

هدف: ارائه یک تحقیق جامع، با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یکی از موضوعات رشته

مطالعات زنان بر اساس آینه نامه تدوین پایان نامه سطح سه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به ارائه پایان نامه با شرایط آینه نامه اختصاص دارد.

سرفصل: ---

متن درسی: ---

منابع: ---

سرفصل دروس

مهارت‌های پژوهشگری
و ورودی ۹۷ و مابعد

مسئله‌یابی و منبع‌یابی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۰

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با مسئله‌یابی و مسئله‌شناسی، شناسایی انواع منابع و نحوه ارزش‌گذاری و مهارت استفاده از آنها به منظور بهره‌وری در تدوین پایان‌نامه و انواع مقالات
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- تفاوت مشکل، موضوع و مسئله
  - ۱. مشکل (تعریف و ویژگی‌های آن)
  - ۲. موضوع (تعریف موضوع و ویژگی‌های آن، تتبع موضوع محور و پژوهش مسئله محور)
  - ۳. مسئله (تعریف و بیان مسئله، فرآیند عملیاتی طرح مسئله: الف. مواجهه با مشکل ب. تبدیل مشکل به مسئله ج. تدوین فرضیه) اقسام مسئله و خطاهای احتمالی به هنگام انتخاب مسئله، تجزیه مسئله
- منبع؛ اقسام، انواع و ...
  - ۱. تعریف منبع
  - ۲. اقسام منابع
- ۳. انواع منابع اسناد (کتابخانه‌ای و روش استفاده از آن، اطلاعات الکترونیکی و روش استفاده از آن)
- ۴. راه‌های شناسایی و دسترسی به منابع
- ۵. آشنایی با ملاک‌های اعتبار منابع
- ۶. معرفی کتابخانه‌های تخصصی هر رشته
- ۷. معرفی مهمترین منابع مکتوب و غیر مکتوب هر رشته
- ۸. معرفی اصطلاح‌نامه‌های تخصصی هر رشته و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است متناسب با رشته تخصصی یک مسئله را انتخاب و به همراه منابع مرتبط با آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

طرح‌نامه‌نویسی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۱

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: عملی

هدف: آشنایی با نحوه فصلبندی و طراحی ساختار تحقیق، ایجاد قدرت تشخیص جهت روش مناسب حل

مسئله و فرضیه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ طرح‌نامه

۱. تعریف طرح‌نامه و اهمیت آن
۲. معرفی ارکان و عناصر طرح‌نامه علمی (بیان مسئله، سؤالات اصلی و فرعی، فرضیه‌ها، پیشینه، اهمیت و ضرورت، روش (ناظر به جمع‌آوری داده‌ها، هدف تحقیق، مواجهه با داده‌ها)
۳. ساختاریندی اجزای تحقیق شامل بخش‌ها، فصل‌ها و گفتارها، اولویت‌بندی انجام پژوهش، ارائه طرح‌نامه و... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک طرح‌نامه متناسب با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

فیش‌نویسی و پردازش اطلاعات

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با نحوه تشکیل پرونده علمی، تألیف و ترکیب مناسب اطلاعات گردآوری شده و پردازش آنها

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ فیش‌نویسی

۱. معرفی و اهمیت فیش‌نویسی

۲. قالب‌های فیش (دستی، رایانه‌ای)

۳. انواع فیش

۴. چگونگی انجام فیش‌برداری

۵. طبقه‌بندی فیش‌ها

۶. ارجاع‌دهی و انواع آن

۷. شیوه‌های یادداشت‌برداری (نقل مستقیم، تلخیص و اقتباس)

○ پردازش اطلاعات

۱. توصیف، تبیین و توضیح اطلاعات

۲. تفسیر، تحلیل و انواع آن

۳. استدلال، تعلیل و ارائه شواهد

۴. نقد، ارائه نظر، دسته بندی و مقایسه و ... .

توضیحات: هر طبله موظف است متناسب با رشته تخصصی یک موضوع انتخاب و فیش‌های مرتبط به آن را همراه با پردازش اطلاعات به عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

شیوه تدوین پایان نامه

تعداد واحد: ۰/۵

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۳

نوع واحد: عملی

هدف: آشنایی با شیوه تدوین و نگارش پایان نامه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ تدوین پایان نامه

۱. شناسایی و آشنایی با شیوه نامه نگارش پایان نامه با توجه به قوانین مرکز
۲. موضوع یا عنوان پایان نامه
۳. تنظیم مقدمات، فهرست‌ها و عنوان‌بندی، نتیجه‌گیری، چکیده‌نویسی و کلیدواژه‌ها
۴. شیوه بهره‌گیری از منابع و تنظیم ارجاعات و فهرست منابع
۵. سبک‌های ارجاع‌دهی و نحوه ارجاع کتاب، مقاله، فرهنگ‌نامه و دایره‌المعارف، ارجاع کنفرانس‌ها و سمینارها و گزارش‌ها
۶. ویرایش فنی و محتوایی متن
۷. ارائه گزارش به اساتید راهنمای
۸. آشنایی با نحوه دفاع از پایان نامه
۹. نشانه‌گذاری و صفحه‌آرایی، ترتیب مباحث و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک پایان نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را بررسی نموده و گزارشی از نقاط قوت و ضعف آن به عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

مقاله‌نویسی

تعداد واحد: ۰/۵

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۶۲۲۲۰

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با انواع مقاله و ساختار آن و فرآیند تدوین مقاله به منظور استخراج مقاله علمی از پایان‌نامه و یا ادامه فعالیت پژوهشی در قالب مقاله‌نویسی پس از فارغ‌التحصیلی
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- ۰ آشنایی با ساختار و چگونگی نگارش مقاله علمی پژوهشی و اجزاء آن
۱. موضوع و عنوان مقاله، نام نویسنده‌گان، چکیده
۲. واژگان کلیدی، مقدمه (بیان مسئله، تبیین اهداف پژوهش، پیشینه پژوهش، پرسش، تشریح روش‌شناسی مورد استفاده و معرفی ساختار)
۳. بدنه اصلی مقاله
۴. نتیجه‌گیری
۵. منابع و پیوست‌ها
۶. ارجاع‌دهی و مستندسازی و انواع آن
۷. شناسایی مجلات تخصصی هر رشته و نکات اساسی در ارسال مقالات به نشریات علمی و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش نقد و تحلیل

تعداد واحد: ۵/۰

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: افزایش توانمندی طلاب در حوزه نقد و تحلیل در راستای هدف کلان سطح سه

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ روش نقد و تحلیل (مقاله، کتاب، پایان‌نامه و طرح پژوهشی)

۱. تعریف نقد و انواع آن (نقد درونی و بیرونی)

۲. اصل تقدم فهم بر نقد، نقد اصول، نقد مبانی و لوازم، نقد ادله

۳. مواجهه انصمامی و کلی ارزیاب با پژوهش

۴. نقد و ارزیابی عنوان، چکیده، بیان مسئله و مقدمه، اهداف، پیشینه و بدنه اصلی، نتیجه‌گیری

۵. اخلاق نقادی و ارزیابی و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله یا کتاب یا پایان‌نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را نقد و تحلیل نموده و گزارشی از آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۵

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با چیستی آن، نوآوری و دست‌یابی به ابعاد و جوانب مسئله و عدم حصر توجه به دانش خاص و غفلت از سایر علوم در تحلیل مسائل
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

۰ مطالعات میان‌رشته‌ای

۱. تعریف مطالعه میان‌رشته‌ای

۲. ضرورت مطالعه میان‌رشته‌ای در دین پژوهی

۳. موانع فعالیت‌های میان‌رشته‌ای

۴. نشریات میان‌رشته‌ای

۵. مبانی رویکرد میان‌رشته‌ای و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله میان‌رشته‌ای، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات تطبیقی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۶

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با چیستی و ضرورت مطالعات تطبیقی و روشناسی آن جهت استفاده طلاب در پژوهش
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مطالعات تطبیقی

۱. چیستی مطالعه تطبیقی و نقش آن
۲. تحدید دامنه تطبیقی
۳. فرآیند مطالعه تطبیقی (تدوین مسئله، تعیین دامنه تحقیق، تدوین فرضیه، استقصای موارد شبهه و تفاوت، توصیف مواضع خلاف و وفاق، تبیین مواضع خلاف و وفاق)
۴. عوامل ظاهرگرایی در مطالعه تطبیقی
۵. روش‌های عبور از تشابه و تفاوت ظاهری به مواضع خلاف و وفاق واقعی
۶. تبیین مواضع خلاف و وفاق و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله تطبیقی، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

عنوانین جامع رشته مطالعات اسلامی زنان

سال چهارم		سال سوم		سال دوم		سال اول		
واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	
۲	فلسفه فقه (۲)	۳	فقه تخصصی (۳)	۳	فقه تخصصی (۱)	۳	فقه عمومی (۱)	
۴	پایان نامه	۲	اصول فقه (۵)	۲	اصول فقه (۳)	۳	فقه عمومی (۲)	
		۲	جامعه شناسی جنسیت	۲	معارف بنیادین (۲)	۲	اصول فقه (۱)	
		۲	جریان شناسی مطالعات ...	۳	زن در اسلام	۲	تجزیه و ترکیب	
		۲	عقائد خاصه شیعه (۱)	۲	مبانی و آثار فمینیسم (۱)	۲	مقدمه علم حقوق	
		۲	زبان تخصصی (۱)	۲	اخلاق جنسیتی	۲	تفسیر قرآن (۱)	
		۲	زن در نظام حقوقی ایران	۲	روانشناسی اختلافی زن و مرد	۲	انسان در اسلام	
		.۵	مقاله‌نویسی					
		.۵	روش نقدوتحلیل					
۶	جمع واحد	۱۶	جمع واحد	۱۶	جمع واحد	۱۶	جمع واحد	
		۳	فقه تخصصی (۴)	۳	فقه تخصصی (۲)	۳	فقه عمومی (۳)	
		۲	اصول فقه (۶)	۲	اصول فقه (۴)	۳	فقه عمومی (۴)	
		۲	فلسفه فقه (۱)	۲	مبانی و آثار فمینیسم (۲)	۲	اصول فقه (۲)	
		۲	زبان تخصصی (۲)	۱	فلسفه حقوقی با رویکرد اسلامی	۲	جریان شناسی فمینیسم	
		۲	عقائد خاصه شیعه (۲)	۳	خانواده در اسلام	۲	تفسیر قرآن (۲)	
		۲	زن در ادیان و مکاتب فلسفی	۲	جنسیت و تعلیم و تربیت	۲	معارف بنیادین (۱)	
		۳	حقوق زن در اسلام و غرب	۲	عربی معاصر	.۵	مساله یابی و منبع یابی	
		.۵	روش شناسی مطالعات میان رشته‌ای	.۵	فیشن‌نویسی و پردازش اطلاعات	.۵	طرح‌نامه نویسی	
		.۵	روش شناسی مطالعات تطبیقی	.۵	شیوه تدوین پایان نامه			
		۱۷	جمع واحد	۱۶	جمع واحد	۱۵	جمع واحد	